

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum causauerit effectum nostræ salutis per modu[m] efficientiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

rotem Iesu Christi, & tantum dispensare, & per modum abolitionis indulgentiam ipsam conferre, vel per modum suffragii illam transferre contuuisse, ac propterea omnes tantum, quam defunctos, qui ueraciter omnes indulgentias huiusmodi consecuti fuerint, a tanta temporalis poena secundum diuinam iustitiam pro peccatis suis actualibus debita liberari, quata concessa & acquiesce indulgentia equaliter. Et sic ab omnibus tenebris & praedicari debet, sed excommunicacionis latae sententiae poena, a qua illi incurrentes ab illis quia a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, nequeat abolitionis beneficium obtinere auctoritate apostolica earundem tenore presentium decernimus. Haec ubi sed intendit Auctor de passionibus sanctorum absolute, in quod inter passiones Christi, & sanctorum multiplex in proposito traditur hic differentia. Prima est in uerbo, passiones. nam passiones Christi absolute te redimunt Ecclesiam: passiones autem sanctorum non absolute (ut hic dicitur) sed superflue tantum satisfaciunt pro nobis, ut in 4. sent. & in dicta extraneante contenerur. Secunda est in uerbo redemptionis: quoniam passio Christi redimit simpliciter: quia a seruitute culpa & poena: passiones uero sanctorum non nisi secundum quid redimunt. Scilicet a poena quadam scilicet temporalis poena: Tertia est in uerbo, proficiunt: quia passio Christi prodest Ecclesiae per modum redemptionis, etiam si nulla claus Ecclesiae intercedat: sed passiones sanctorum non pro me satisfaciunt, nisi tantum auctoritate mihi applicentur. Tot ergo limitationibus opus cum sit ad uerbum, quod alioque passiones san-

hominem Christum principaliter autem ad Deum.

AD SECVNDVM dicendum, quod pretium redemptionis nostrae homo Christus soluit immediate: sed de mandato patris, sicut priorum actoris.

AD TERTIVM dicendum, quod passiones sanctorum proficiunt Ecclesiae, non quidem per modum redemptionis, sed per modum exempli & exhortationis, secundum illud 2. ad Corinth. 1. Siue tribulamur pro uestra exhortatione & salute.

ARTICVLVS VI.

Verum passio Christi operata sit nostrae salutem per modum efficientiae.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod passio Christi non sit operata nostrae salutem per modum efficientiae. Causa enim efficiens nostrae salutis, est magnitudo diuinae uirtutis, secundum illud Isa. 59. Ecce non est abbreviata manus eius, ut saluare non possit. Christus autem crucifixus est ex infirmitate, ut dicitur 2. ad Cor. 13. non ergo passio Christi efficienter operata est nostram salutem.

¶ 2. Præter. Nullum agens corporale efficienter agit nisi per contactum, unde et Christus tangendo mundauit leprosum, ut ostenderet carnem suam salutiferam uirtutem hanc, sicut Chrysostomus dicit. Sed passio Christi non potuit contingere omnes homines, ergo non potuit efficienter operari salutem omnium hominum.

¶ 3. Præter. Non uis eiusdem esse operari per modum meriti, & per modum efficientiae, quia ille qui meretur, expectat effectum ab alio: sed passio Christi operata est nostram salutem per modum meriti. non ergo per modum efficientiae.

SED CONTRA est, quod dicitur 1. ad Cor. 1. quod uerbum crucis, his qui salui sunt, est uirtus Dei: sed uirtus Dei efficienter operatur nostram salutem, ergo passio Christi in cruce efficienter operata est nostram salutem.

RESPON. Dicendum, quod duplex est efficiens, principale, & instrumentale. Efficiens quidem principale humanæ salutis est Deus. Quia uero humanitas Christi est diuinitatis instrumentum (ut supra dictum est) ex consequenti omnes actiones & passiones Christi, instrumentaliter operantur in uirtute diuinitatis ad salutem humanam. Et secundum hoc, passio Christi

efficienter causat salutem humanam.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod passio Christi relata ad Christi carnem, congruit infirmitati assumptæ. Relata uero ad diuinitatem, consequitur ex ea infinitam uirtutem, secundum illud 1. ad Cor. 1. Quod infirmum est Dei, fortius est hominibus, quia scilicet, ipsa infirmitas Christi, in quantum est Dei, habet uirtutem excedentem omnem uirtutem humanam.

AD SECVNDVM dicendum, quod passio Christi, licet sit corporalis, habet tamen spirituales uirtutes ex diuinitate unita, & ideo per spirituales contactum efficaciam sortitur, scilicet per fidem, & fidei sacramentum, secundum illud Apostoli, quem proposuit Deus pro peccatore per fidem in sanguine ipsius.

AD TERTIVM dicendum, quod passio Christi, secundum quod comparatur ad diuinitatem eius, agit per modum efficientiae: in quantum uero comparatur ad uoluntatem anime Christi, agit per modum meriti: secundum uero quod consideratur in ipsa carne Christi, agit per modum satisfactionis, in quantum per eam liberamur a reatu poenae: per modum uero redemptionis, in quantum per eam liberamur a seruitute culpe: per modum autem sacrificij, in quantum per eam reconciliamur Deo, ut infra dicitur.

QVAESTIO XLIX.

De effectibus passionis Christi, in sex articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de ipsis effectibus passionis Christi.

ET circa hoc quaeruntur sex.

- ¶ Primo, Vtrum per passionem Christi simus liberati a peccato.
¶ Secundo, Vtrum per eam simus liberati a potestate diaboli.
¶ Tertio, Vtrum per eam simus liberati a reatu poenae.
¶ Quarto, Vtrum per eam simus Deo reconciliati.
¶ Quinto, Vtrum per eam sit nobis aperta ianua caeli.
¶ Sexto, Vtrum per eam Christus adeptus sit exaltationem.

ARTICVLVS I.

Vtrum per passionem Christi simus liberati a peccato.

AD PRIMUM sic proceditur. Vtrum, quod per passionem Christi Tertia S. Thomae.

etorum profunt: Ecclesia per modum redemptionis: ac per hoc affirmatiua non nisi secundum quid fit uera, potuit absque ullo ueritatis prauidicio negatiua simpliciter, & absolute asseri, dicendo quod passiones sanctorum non profunt ecclesiae per modum redemptionis. Et cum ueritate istius negatiuae stare iam patet doctrinam de efficacia indulgentiarum ex meritis sanctorum.

¶ Super Questionis quadragesima octaua Articulum sextum.

Tullius clarus ut sonat.

In corpore est una distinctio bimestris cum duabus conditionibus, iuxta ipsa membra. Distinctio est: Causa efficiens duplex: principalis, uel instrumentalis. prima conclusio est: Causa efficiens principalis nostrae salutis est Deus. Secunda est: Passio Christi est causa efficiens instrumentalis nostrae salutis. Probat haec: Humanitas Christi est deitatis instrumentum. ergo omnes actiones, & passiones Christi operantur instrumentally uirtute deitatis ad salutem humanam, ergo passio Christi efficienter causat nostrae salutem.

¶ Aduert hic & per responsione ad secundum, quod passio Christi ut Auctor dicit, tenet locum medicinae. Et quemadmodum medicina corporaliter adhibita infirmo instrumentaliter sanat, ita passio Christi spiritualiter contactu fidei, seu fidei sacramentis adhibita nobis, sanat nos etiam instrumentaliter. Differentia autem est, quia medicina corporea adhibita, fit instrumentum naturae ipsius infirmi: medicina autem passionis uenit instrumentum deitatis, & sola adhibitione per fidem seu sacramenta eget ad hoc, ut nos sanet.

¶ Super Questionis quadragesima nona Articulum primum.

Tullius intelligit de liberati a peccato.